

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2016/2017

Destinace (země, město): Bulharsko, Sofie

Jméno, příjmení: Eva Kovářová

Místo působení: Fakulta slovanských filologií, Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského

Po zrušení oboru slovanská filologie na Jihozápadní univerzitě Neofita Rilského v Blagoevgradu zůstává Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského jednou z pouhých dvou vysokých škol v Bulharsku (vedle Plovdivské univerzity Pajsije Chilendarského), na kterých je možné studovat bohemistiku. V Sofii je vyučována na Fakultě slovanských filologií v rámci dvou kateder – český jazyk na Katedře slovanské jazykovědy, česká literatura na Katedře slovanských literatur, lektor do ní však není zapojen.

Českou filologii lze studovat pouze magistersky, v kombinaci s bulharskou filologií, na obor je každý rok přijímáno asi 14 studentů, tzn. maximální možný počet. Zajímavostí je, že uchazeči o studium si podávají přihlášku obecně na slavistiku a do konkrétních studijních profilů (bohemistika, polonistika, slovákistika, ukrajinistika aj.) bývají rozřazeni až po zahájení akademického roku – na základě kombinace vlastních preferencí a výsledků dosažených u přijímacích zkoušek. Bohemistika stále patří k nejžádanějším, což tomuto oboru zaručuje nadanější studenty. Od tohoto roku byly v rámci celé fakulty z ekonomických důvodů zrušeny všechny „vedlejší“ obory, takže již ve dvouletém studiu není možné studovat češtinu jako druhý obor.

V akademickém roce 2016/2017 studovalo v Sofii český jazyk a literaturu jako první obor (magistersky) celkem 53 studentů, a to: 12 studentů v 1. ročníku, 15 studentů ve 2. ročníku (z nich pravidelně docházelo pouze 12), 10 studentů ve 3. ročníku, 12 studentů ve 4. ročníku a 4 studenti v 5. ročníku (z nich jedna studentka již třetím rokem studuje souběžně s bohemistikou v Sofii také archeologii na FF UK a z tohoto důvodu se na univerzitě neobjevuje často).

Pracovní úvazek lektora ČJL byl v zimním semestru 14 hodin týdně – po dvou hodinách v 1., 4. a 5. ročníku a po čtyřech hodinách ve 2. a 3. ročníku; v semestru letním byl úvazek 12 hodin týdně, a to po 4 hodinách v 1. a 2. ročníku, a po 2 hodinách ve 3. a 5. ročníku. Od akad. roku 2014/2015 univerzita

uzavírá s lektorem dohodu o pracovní činnosti, a ne smlouvu pracovní, jak tomu bylo v minulosti, lektorovi také zajišťuje ubytování poměrně blízko univerzity.

Hlavním úkolem lektora je rozvíjet komunikační kompetence studentů a prohlubovat jejich slovní zásobu. V 1. ročníku byla až do letošního roku jako základní používána učebnice I. Reškové a M. Pintarové *Communicative Czech*. Od příštího akademického roku bude po dohodě všech vyučujících používána jako základní učebnice Lídy Holé *Česky krok za krokem* (1. a 2. díl). Ve 2. ročníku bude tato učebnice stejně jako dosud doplňována publikací *Čeština pro cizince H + H* K. Hronové a J. Hrona. Slovní zásoba se probírá na základě publikace J. Luttererové *Česká slovní zásoba a konverzační cvičení*, jež je však zastaralá, a proto je potřeba doplňovat ji aktuálními handouty a jinými materiály. Velice se osvědčila i publikace vydaná MU v Brně *Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník*, jejíž autorkou je E. Krejčová, ačkoli je primárně určená českým studentům bulharistiky. Od 3. ročníku lektor kromě konverzace vyučuje i překlad z bulharštiny do češtiny, kde pracuje s aktuálními texty z bulharských médií, vhodnými k rozvinutí konverzace. Lektor se také snaží v těchto hodinách využít článků spojených nějakým způsobem s českým prostředím a tímto způsobem studentům předat nebo doplnit informace o českých realitách, současné české kultuře, politické scéně, sportu a především o nejmodernějších českých dějinách. Při výuce jsou samozřejmě používány i ukázky z českých filmů a z klasické i nejnovější české hudby. Často využívanými materiály jsou publikace Aleny Trnkové *Cvičení z české mluvnice pro cizince* a *Textová cvičebnice českého jazyka I a II* a *Чешка граматика* a *Čeština pro absolventy* Margarity Mladenové (vydáno v Sofii). Nepostradatelná je i učebnice *Čeština pro středně a více pokročilé* J. Bischofové a kol., používaná ve 3. nebo 4. ročníku, v závislosti na průměrné úrovni daného ročníku.

Až na malé výjimky (např. praktická cvičení konsektivního překladu se konají ve fonetickém kabinetu nebo v moderně vybavených konferenčních sálech) probíhá výuka bohemistiky ve zvláštní učebně, vybavené mj. projektorem a promítacím plátnem – v tzv. „Kabinetu bohemistiky prof. Svetomira Ivančeva“ (160B). K němu patří i malý kabinet (160V), v němž jsou uloženy i cennější publikace a kde je vyučujícím k dispozici starý počítač. Veškeré učební pomůcky zasílané na univerzitu péčí Domu zahraniční spolupráce jsou po katalogizování a označení uloženy v těchto dvou místnostech, kde jsou neustále k dispozici všem bohemistům.

Lektor ČJL v Sofii během celého roku úzce spolupracuje při organizaci akcí v Českém centru v Sofii, pomáhá při propagaci mezi studenty i při komunikaci mezi centrem a univerzitou (pozvánky na výstavy, autorská čtení a besedy se spisovateli aj.; velmi úspěšná bývá Noc literatury pořádaná v květnu, jež mezi mladými lidmi nabírá na popularitě). Několik studentů se i letos účastnilo Překladačské soutěže Susanny Roth 2017, určené pro začínající překladače krásné literatury (a zvítězila v něm naše velmi nadaná studentka 4. ročníku). Dále lektor v případě potřeby pomáhá při organizaci akcí společnosti Bohemia klub, která kromě jiných aktivit vydává i překlady české literatury do bulharštiny nebo časopis *Homo bohemicus*.

V loňském akademickém roce se podařilo obnovit vydávání *Čechopisu*, časopisu bulharských studentů bohemistiky. Po pětileté odmlce vyšlo na podzim r. 2016 jeho 8. číslo, které obsahovalo eseje, ankety, postřehy z literárních večerů a filmových festivalů, historickou reportáž, rozhovor s českou biatlonistkou Gabrielou Soukalovou a jiné zajímavé texty. Autory textů byli nejen studenti Sofijské univerzity, ale i dvě ukrajinské stážistky. Lektor je jedním z korektorů a také hlavním redaktorem, financování laskavě zajišťuje Bohemia klub. Dne 13. října 2016 proběhla v Českém centru v Sofii slavnostní prezentace 8. čísla, jejíž součástí byla i anketa o nejlepší texty – autoři tří nejlepších článků byli odměněni publikacemi vydanými Bohemia klubem. V současnosti vrcholí přípravy vydání 9. čísla *Čechopisu*, které tentokrát bude velmi intelektuálně zaměřené. Doufáme, že se číslo podaří vydat během září 2017 a že opět bude možné uspořádat jeho prezentaci v Českém centru v Sofii.

Dalšími významnými bohemistickými událostmi byla v akad. roce 2016/2017 jednak již tradiční *Vánoční hodina češtiny* (tentokrát byla uvedena hra s názvem *Vánoční hrátky s českým a bulharským jazykem*, napsaná a zinscenovaná studentkami 4. ročníku), jež se konala v Českém centru v Sofii dne 13. prosince 2016, jednak *Sedmé setkání bulharských studentů bohemistiky*. Jde o studentskou konferenci, která je organizována ve spolupráci s Bohemia klubem a která probíhá vždy jednou za dva roky střídavě na univerzitách, na nichž je možné studovat český jazyk a literaturu (tj. v Sofii, v Plovdivu a dříve i v Blagoevgradu). Hostitelem letošní setkání, které proběhlo 2. prosince 2016, byla Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského. Ve velmi příjemné a tvůrčí atmosféře se ho se svými příspěvky zúčastnila řada posluchačů magisterského i doktorandského studia – jak při univerzitách v Sofii a Plovdivu, tak při Bulharské akademii věd, a to ve dvou sekcích – jazykovědné a literární.

Lektor ČJL v Sofii působí také v *České nedělní škole Sofie*, jejíž činnost byla zahájena v lednu 2015 a jež má v rámci Českých škol bez hranic status školy spolupracující a je volným sdružením rodičů a dětí. Výuka v ní probíhá každé nedělní odpoledne v prostorách Českého centra v Sofii, do školy tento rok pravidelně chodilo celkem 12 dětí (4 prvňáčci, 5 třetáků, dva žáci 4. třídy a jedna žačka třídy 8.). Lektor kromě výuky českého jazyka a literatury v jednotlivých třídách přispívá i metodickými konzultacemi v hodinách prvouky, vlastivědy a dějepisu, rovněž pomáhá i organizačně (výuka je náročná tím, že probíhá formou malotřídky). V příštím školním roce plánujeme otevřít 1., 2., 4. a 8. třídu pro 12 dětí a rozšířit nabídku mimoškolních aktivit.